

PARTYZÁNI V POŠUMAVÍ

Úsek Janovice nad Úhlavou

Rok 1943 byl náznakem toho, že celá Pošumavská oblast je v odbojném pohybu. Do té doby se zdálo, jako by každá sebe menší snaha hned v počátcích, kdy byla zachycena nacisty první vina odboje a její účastníci popraveni, byla umlčena, jmenovitě náhlým stanným právem, vyhlášeným příchodem Reinharda Heydricha dne 27. září 1941, kdy bylo z jeho příkazu popraveno 662 Čechů a pak po atentátu na něho, skončivším 4. června 1942 jeho smrtí, kdy bylo vyhlášené stanné právo po druhé. Hromadné zatýkání a popravy bez výběru a odsuzování bez rozsudků pouhými dálnopisy, mělo své následky. Český lid se více přikrčil, hlavu k zemi sklonil, ale ne, aby podlehl, ale aby se ještě více zatvrdil. A jeho odpor k nacismu naplňoval každou duši českého člověka a byl sdílen jen v okruhu nejbližších a nejspolehlivějších. Kdo však byli tito nejbližší a spolehliví? Bylo jich více než nespolehlivých. A tento odboj udržoval od případu k případu přerušené spoje a vstupoval do odbojných skupin, již značkových a avisovaných ze zahraničí. To už šlo o odboj, který vstupoval do zjevnějšího a dobře i nedobře skrývaného stadia. Dubnové zatýkání v roce 1943 v oblasti klatovského oberlandratu bylo toho nezvratným dokladem.

Nejbližší pomezí v povodí Úhlavy v Janovicích, ne více než jeden a půl kilometru od okupovaného území, stalo se úsekem, nacisty nejdříve odhaleným. Má se za to, že šlo o udání dosud nezjištěného pachatele.

A Janovicko připravovalo se k odbojné činnosti v rozsahu mimořádně velkém. Už v roce 1938, po 30. září, kdy naše vojsko vyklidilo zabranou část Čech, hromaděno zde bylo střelivo a ruční granáty a po 15. březnu 1939, kdy Němci okupovali zemi českou, byly zásoby doplněny loveckými puškami, 2 mauserovkami a pistolemi. Zbraně byly dobře uloženy, aby jich mohlo být později užito. Kdy však? To byla otázka, neboť že by se tak mohlo státi brzy, bylo vyloučeno, i když už v zahraničí počala být budována nová česká armáda. Kromě toho nebylo zde ještě přímého styku se skupinami, do odboje už zapojenými, a tak ti, kdož chtěli přímo bojovati, odešli

za hranice. Byl to italský legionář Václav Pangerl, který už v červnu 1939 se dostal přes Moravskou Ostravu do Polska a krátce za ním vydal se na cestu poručík letectva Václav Kilián. V září 1939 vypuknuvší válka mezi Německem a Polskem znemožnila odjezd dalších, kteří se na cestu připravovali. A od té doby nastalo v Janovickém úseku jakési vacuum odbojné činnosti a účastníci, tvořivší samostatnou skupinu, do níž byla zapojena i celá četnická stanice, nemajíce přímého styku se zahraničím, žili jen z poslechu cizího rozhlasu a vzrušování náhodných zatčení gestapem pro urážky Hitlera, jak tomu bylo v roce 1940, kdy gestapáci po pádu Francie, jistí svým vítězstvím, odpouštěli takové delikty.

Dne 30. července 1941 přistěhoval se však do Janovic nad Úhlavou úředník klatovského úřadu práce JUDr. Alfred Zeman, rodem Moravan, který se stal krátce po svém příchodu hlavou odbojné skupiny a rozsáhlého podzemního hnutí na celém Klatovsku. Jeho styky se zahraničím poskytl mu možnost řádné odbojné organizace a jeho orientace, organizační schopnost, přesnost v určování, učinily ho vedoucím odbojného hnutí této oblasti. Seskupil kolem sebe staré odbojné pracovníky, Františka Netala z Janovic čp. 22, pracovaššího již od roku 1938 a 1939 hromaděním zbraní a střeliva pro činnost domácí, Jana Bastla, býv. finančního nadzorce, tehdy ve službách výzivovacího oddělení města Klatov, bydličího v Janovicích, jako znamenitou spojku, a městského tajemníka Karla Altmanna, pracujícího s Frant. Netalem, jako starostou obce. Od příchodu dr. Zemana byla činnost, jak poznamenáno, náležitě organizována a zapojena na zahraniční odboj.

I nejtěžší dobu heydrichovskou přežila skupina dobře, ale rok 1943 tvrdě zasáhl do její činnosti. Snad zde šlo také o souvislost s případem zastřeleného parašutisty v Borovech u Lužan, u něhož byl nalezen seznam asi 77 členů odbojné skupiny, snad byly přičiny i jiné, jak se za to má, snad i dokonce udání. A tak koncem dubna, kdy nastaly na Klatovsku dny plné hrůzy a gestapáckého zatýkání, jako by červená nit táhla se stále k Janovickému úseku. (Pokračování.)

29. dubna 1943 byl zatčen dr. Zeman a s ním z Klatov primář dr. K. Dobruský, generál J. Dostál, stavitel Zd. Mašek, když před nimi byl zatčen kustod hudební školy J. Stulík a po jmenovaných desítky dalších.

V Janovicích byli zatčeni: 4. května Antonín Vlček a František Pešek, 11. června Karel Mikuláš, Jan Bosák a učitel Josef Kocík a po kratším odmlčení 11. října učitelé Václav Kybic a 16. října Ant. Frouz. Dne 18. října byl zatčen čet. strážmistr Frant. Kubát a dne 13. listopadu celá četnická stanice a všichni četníci, kteří ve stanici od roku 1938 působili. Bylo jich celkem šestnáct. Z těchto byli dva popraveni, a to 18. prosince 1943 byl zastřelen v Terezíně Karel Kotal, který byl do r. 1938 velitelem stanice v Nýrsku, a 24. října 1944 byl v Mnichově popraven čet. praporčík Václav Maršálek.

A do Janovic byla dosazena nová četnická stanice a janovičtí žili znovu při krčeni, majíce za to, že jsou pod nejpřísnějším dozorem nového četnictva, kterému byl předestřen zločin zrady, jaké se dopustili být. členové četnické stanice. Jenomže četníci, dosazení do Janovic, museli by býti méně Čechy, než byli, a tak, než se okoukali s domácími a domácí s nimi, trvalo určité napětí, z něhož se vyvinulo vzá-

PARTYZÁNI V POŠUMAVÍ

Úsek Janovice nad Úhlavou

(Pokračování.)

jenné porozumění, a byl to velitel stanice vrch. strážmistr Ladislav Kotrč, který záhy porozuměl odbojné činnosti janovických, která vstupovala nyní do třetí fáze odboje, fáze poslední, z níž už nebylo sleveno ničeho do 5. května 1945 a po něm.

Již 3. března 1945 navázal velitel skupiny Fr. Netal styk s 12 ruskými partyzány, vedenými poručíkem Konstantinem, a bylo to v bytě Jofy Koblerové, vdovy po mistru zámečnickém v Janovicích, která jim poskytla možnost, aby se mohli domluvit o společné práci.

Parašutisté přišli od Domažlic. A od té chvíle byly podnikány společné výpady do zbraného území. Partyzáni byli převlečeni do německých uniforem a přepady byly získávány nové zbraně, střelivo, a ničen vojenský materiál. Zbrané území bylo voľeno z důvodů taktických, neboť tam spíše unikla možnost stíhání, než by byla unikla v území tak zv. protektorátu. A v polovině dubna — a to už byla skupina vybavena německými automaty — přerušovány byly telefonní a telegrafní spoje, po-

škozovány železniční trati a ničen vojenský materiál a za bílého dne zapalovány vojenské autobusy. Byly odstraňovány nálože, jimiž měly býti silniční a železniční mosty vyhozeny a byl umožňován zajatcům útěk ze zajateckých transportů anglických a ruských, právě tak, jako bylo napomáháno k útěku politickým vězňům. A nebylo v té době zvláštností, že zatím, co ruští partyzáni odpočívali na půdě janovického velitele, němečtí důstojníci hledali v jeho bytě přechodné ubytování. A tato činnost trvala až do 5. května a počet zachráněných do té doby činil 67 mužů, z nichž někteří byli těžce nemocni a ještě po osvobození tam zůstali, aby se zotavili. Z posledního transportu smrti dne 18. dubna 1945 zemřeli tam tři muži, kteří jsou pohřbeni na janovickém hřbitově. A tu dlužno ještě poznamenati, že do odbojné činnosti byl zapojen i janovický hrobník Fr. Altmann, který z příkazu skupiny musel míti ustavičně vykopaný velký rezervní hrob, aby bylo možno okamžitě za noci pohřbiti oběti a zahladiti po nich stopy.

Po osvobození vyzbrojena byla celá janovická oblast odboj. skupinou získanými zbraněmi a střelivem v počtu 2.000 pušek a kulometů, velkým množstvím ruč. granátů a různou výbrojí. A právě této práce zúčastnil se vrch. čet. strážmistr Lad. Kotrč a Terezie Polcarová, která se starala a ukrývala naše zahraniční přátele. Janovická partyzánská skupina měla tyto členy: Františka Netala z čp. 22, rolníka, který byl velitelem, Jos. Pecha, montéra ZČE, z č. 217, Jos. Hutkaye, elektromontéra, z čp. 39, Frant. Nekořárika, dělníka, z čp. 170, Františka Lálu, nadporučíka, z čp. 3, MUC Frant. Jakla, medika, který byl hlavní spojkou, Josefa Hracha, zámečnicka z Lukavice u Strážova, Václava Pangerla, mlynářského, z čp. 129, a Milana Staňka, studujícího, z čp. 243. Tato skupina, čítající i s velitelem 9 mužů, byla doplněna po 5. květnu na 30 mužů, kteří provedli čistku v okolních lesích od esesáků, pozatýkala je a dala dopravit do klatovské věznice.

A hlavní vůdce janovické odbojné skupiny, ten, který organisoval tuto skupinu, naznačil jí směr a cíl, JUDr. Alfred Zeman, skončil daleko od svého úseku. Byl 20. dubna 1945 zastřelen v kasárnách SS v Lipsku. To je stručná kapitola odbojné skupiny úseku v Janovicích nad Úhlavou. fp.

Dne 14. června 1946. • Svobodné Pošumaví • Strana 3